

Zaaknummer : 00617621
Ons Kenmerk : 00617621-00010390
Datum : 13 augustus 2021

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 27 mei 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het verbreden van de Meijevliet en het aanleggen van natuurvriendelijke oevers langs de Meijevliet te Bodegraven en het hierbij doden dan wel vangen van de poelkikker en de platte schijfhoren, het opzettelijk verstoren en beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de otter, de poelkikker en de platte schijfhoren. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk doden of vangen van de poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de otter (*Lutra lutra*), de poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de otter (*Lutra lutra*), de poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.6, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dieren of planten genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage I of II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn onder zich te hebben of te vervoeren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.34, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft uitzetten van individuen of eieren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 16 augustus 2021 tot en met 28 februari 2022.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen;
- II. de aangevraagde ontheffing te weigeren voor wat betreft het uitzetten van individuen of eieren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*) onder 3.34, eerste lid, van de Wet natuurbescherming;
- III. de voorschriften 1 tot en met 16 te verbinden aan deze ontheffing;

- IV. de aanvraag en de aanvullende stukken van 2 augustus 2021 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- V. dat deze ontheffing geldig is van 16 augustus 2021 tot en met 28 februari 2024.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
 - het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering uiterlijk één week van tevoren schriftelijk te melden;
 - de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van flora en fauna.
- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Aanvullend onderzoek, mitigatieplan, activiteitenplan Wnb-soorten' van 30 juli 2020 en de aanvullende informatie van 2 augustus 2021. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c de uit te voeren werkzaamheden;
 - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de otter, de poolkikker en de platte schijfhoren.
- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in van het rapport 'Aanvullend onderzoek, mitigatieplan, activiteitenplan Wnb-soorten' van 30 juli 2020 en de aanvullende informatie van 2 augustus 2021.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, minimaal één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.

Specifieke voorschriften

Otter

- 8 Er mogen geen werkzaamheden plaatsvinden binnen een straal van vijftig meter rondom de rustplaats van de otter, de holte in de westelijke oever.
- 9 Het vrijgekomen snoeihout uit het bosschage dient men te laten liggen, maar niet nabij burchtingangen of wissels. Het plaatsen hiervan dient te gebeuren in samenspraak met een ter zake kundig ecoloog.
- 10 De effectiviteit van de aangelegde ecologische oevers en de watergang dient driemaal te worden gemonitord, te weten in de drie jaar na realisatie van de ecologische oevers en afronden van de werkzaamheden, startend in het voorjaar van 2022. Dit kan worden gedaan middels het plaatsen van cameravallen en controleren op prooiesten en spraints. Uit deze monitoring moet blijken of de otter gebruik maakt van het plangebied nadat na de werkzaamheden zijn afgerond en de natuurvriendelijke oevers zijn gerealiseerd. De resultaten van de monitoring dienen in het jaar van de monitoring, voor 1 december, te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (zie voorschrift 1). Indien blijkt dat de soort verminderd gebruik maakt van het plangebied, dienen aanvullende maatregelen getroffen te worden.

Poelkikker

- 11 Binnen de actieve periode van de poelkikker dienen, individuen van de soort, mits onverhoopt toch aanwezig, actief te worden weggevangen en zo snel mogelijk te worden overgeplaatst naar een geschikt leefgebied of het plangebied waar de werkzaamheden reeds zijn afgerond. Doch buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- 12 Het wegvangen en verplaatsen van de poelkikker ((sub-)adulte dieren, larven en eiklommen) dient te worden uitgevoerd door een specialist op het gebied van de poelkikker. Hiervan dient verslag te worden gedaan in het logboek (vs. 2 en 3). Indien individuen van de poelkikker worden gedood, dient dit ook te worden vastgelegd in het logboek.
- 13 Het vernieuwde plangebied dient functioneel te zijn. Om de functionaliteit van het alternatieve leefgebied van de poelkikker te waarborgen, dient dit gebied onderhouden te worden. Indien blijkt dat het alternatieve leefgebied van de soort niet meer functioneel is, dient ervoor gezorgd te worden dat het gebied weer functioneel wordt middels aanvullende maatregelen. Voorgaande dient contractueel vastgelegd te worden indien de onderhoudsmaatregelen door derden worden uitgevoerd.
- 14 De effectiviteit van het aangelegde ecologische oevers dient driemaal te worden gemonitord, te weten in de drie jaar na realisatie van de ecologische oevers en afronden van de werkzaamheden, startend in het voorjaar van 2022. Dit dient te worden uitgevoerd conform de onderzoeksmethode(s) uit het kennisdocument poelkikker (BIJ12, 2017). Uit deze monitoring moet blijken of de poelkikker gebruik maakt van het plangebied nadat na de werkzaamheden zijn afgerond en de natuurvriendelijke oevers zijn gerealiseerd. De resultaten van de monitoring dienen in het jaar van de monitoring, voor 1 december, te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (zie voorschrift 1). Indien blijkt dat de soort verminderd gebruik maakt van het plangebied, dienen aanvullende maatregelen getroffen te worden.
- 15 De natuurvriendelijk oevers dienen in een voor de poelkikker geschikte staat te blijven verkeren. Binnen drie maanden na verlening van besluit dient ter goedkeuring een concreet beheerplan van het aquatisch en landhabitat voor de poelkikker te worden overlegd aan OZHZ (vs.1) waaruit in ieder geval duidelijk blijkt:

- a. wat de concrete begrenzingen van het aquatisch en het landhabitat zijn; en
- b. dat het beheer gefaseerd wordt uitgevoerd; en
- c. hoe het beheer wordt uitgevoerd en door wie, en hoe dit is verzekerd.

Platte schijfhoren

- 16 De watergangen, welke na de werkzaamheden opnieuw geschikt worden gemaakt voor de platte schijfhoren, dienen in een voor de platte schijfhoren geschikte staat te blijven verkeren. Hiervoor wordt een beheerplan opgesteld om het behoud van de populatie van de platte schijfhoren in kaart te brengen. Binnen drie maanden na verlening van besluit dient ter goedkeuring een concreet beheerplan van het aquatisch habitat van de platte schijfhoren en de oevers te worden overlegd aan OZHZ (vs.1) waaruit in ieder geval duidelijk blijkt:
 - a dat het beheer gefaseerd wordt uitgevoerd;
 - b hoe het beheer wordt uitgevoerd, door wie en hoe dit is verzekerd;
 - c welke aanvullende maatregelen worden getroffen indien blijkt dat het huidige beheerplan niet afdoende is om de populatie van de platte schijfhoren te kunnen waarborgen.
- 17 Het verplaatsen van de platte schijfhoren dient te gebeuren naar watergangen die buiten de invloedssferen van de werkzaamheden liggen, welke een overeenkomstige habitat hebben ten opzichte van de oorspronkelijke habitat. Bij het verplaatsen van de soort dient zoveel mogelijk geschikte watervegetatie, van de oorspronkelijke watergang, mee te worden verplaatst naar desbetreffende watergangen. Het verplaatsen van de platte schijfhoren en de selectie van watervegetaties met (potentieel) aanwezige individuen - dient door een deskundige op het gebied van deze soort te worden uitgevoerd.
- 18 Van zowel de selectie van de plukken met watervegetatie, de methode waarmee deze worden verplaatst als de condities en data waaronder dit gebeurt, dient verslag te worden gedaan in het logboek (vs. 2 en 3).

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde (bijvoorbeeld de Vereniging van Eigenaren) dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor de onderhoudsverplichting. Dit dient contractueel vastgelegd te worden.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 27 mei 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het verbreden van de Meijevliet en het aanleggen van natuurvriendelijke oevers langs de Meijevliet te Bodegraven en het hierbij doden dan wel vangen van de poelkikker en de platte schijfhoren, het opzettelijk verstoren en beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de otter, de poelkikker en de platte schijfhoren. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk doden of vangen van de poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de otter (*Lutra lutra*), de poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de otter (*Lutra lutra*), de poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb dieren of planten genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage I of II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn onder zich te hebben of te vervoeren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.34, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft uitzetten van individuen of eieren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 16 augustus 2021 tot en met 28 februari 2022.

Bij de aanvraag zijn de volgende stukken gevoegd:

- Notitie stikstof in aanlegfase, Versluis advies, kenmerk: 4231/51_V2, 22 april 2021;
- Correspondentie tussen Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden, Omgevingsdienst Midden-Holland en Omgevingsdienst Haaglanden.
- Quicksan Wet natuurbescherming, Realisatie natuurvriendelijke oever Meijevliet, RPS advies- en ingenieursbureau bv, projectreferentie: 1903356A00-R19-771, 29 juli 2019;
- Natuurtoets Wet natuurbescherming, RPS advies- en ingenieursbureau bv, projectreferentie: 1903356A01-R20-516, 30 juni 2020;
- Aanvullend onderzoek, mitigatieplan, activiteitenplan Wnb-soorten, Verbreding en natuurvriendelijke oever Meijevliet, RPS advies- en ingenieursbureau bv, projectreferentie: 1903356A01-R20-572, 30 juli 2020;
- Reactie op vragen advies Wet natuurbescherming Meijevliet te Bodegraven, RPS advies- en ingenieursbureau bv, referentie: NL202019547-B21-468, 17 mei 2021.

Op 2 augustus 2021 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Beantwoording Aanvullende vragen ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Meijevliet, RPS advies- en ingenieursbureau bv, referentie: NL202001014-B21-718, 2 augustus 2021.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 29 juli 2021 verzocht om aanvullende gegevens. Op 2 augustus 2021 hebben wij aanvullende informatie ontvangen.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, Wnb hebben wij op 29 juni 2021 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5, en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De otter, de poelkikker en de platte schijfhoren zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bij bijlage I van het Verdrag van Bonn

Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het verboden:

- de otter, de poelkikker en de platte schijfhoren opzettelijk te doden of te vangen (eerste lid);
- de otter, de poelkikker en de platte schijfhoren opzettelijk te verstoren (tweede lid);
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de otter, de poelkikker en de platte schijfhoren te beschadigen of te vernielen (vierde lid).

En op grond van artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb, is het verboden, anders dan voor verkoop, de platte schijfhoren onder zich te hebben of te vervoeren.

Op grond van artikel 3.8 van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Op grond van artikel 3.34, tweede lid, van de Wnb, is het is verboden dieren of eieren van dieren uit te zetten.

Beoordeling

Aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de verbreding van de Meijevliet en het aanbrengen van natuurvriendelijke oevers. Hiervoor worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Het inrichten van een aan- en afvoerroute;
- Het plaatsen van drie noodbruggen;
- Het aanleggen van een vispassage;
- Het aanleggen van een onderwater beschoeiing over een lengte van circa 500 meter;

- Het aanleggen van een verbindende duiker tussen deelgebied 2 en 3;
- Het uitvoeren van graafwerkzaamheden voor de verbreding en de aanleg van de natuurvriendelijke oevers;
- Het afvoeren van het afgegraven materiaal.

De werkzaamheden worden uitgevoerd van september 2020 tot december 2020 met uitloop tot 31 mei 2021.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2019 en 2020 onderzoek plaatsgevonden in het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd door een ter zake kundig ecooloog en conform de daarvoor aanbevolen methoden genoemd in het kennisdocument poelkikker (BIJ12, 2017), de 'Handleiding slakken van de Habitatrichtlijn waarnemen' (Boesveld et. al., 2009) en de 'Handleiding verspreidingsonderzoek otter' (Zoogdiervereniging, 2012). Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Otter

De otter is in het plangebied aangetroffen. Met behulp van wildcamera's is de otter zwemmend in de watergang waargenomen. Daarnaast zijn op de oevers meerdere prooiresten aangetroffen en is tijdens de inspectie een holte waargenomen, welke geschikt kan zijn als rustplaats voor de otter. Het kan niet worden uitgesloten dat de otter gebruik maakt van het bosschage in de knik van de Meijevliet (tussen plangebied 2 en 3) als rust- en voortplantingsplaats. Daarnaast wordt de westelijke kade, de overige oevers en de watergang door de otter gebruikt als foerageergebied en mogelijk als migratieroute. Met de geplande werkzaamheden wordt de soort verstoord en gaan rust- en voortplantingsplaatsen van de soort verloren. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Poelkikker

De poelkikker is in het plangebied aangetroffen. Bij de watergang grenzend aan de Meijevliet en de omliggende watergangen is koorzang waargenomen van de poelkikker, wat duidt op voortplantingsplaatsen. De Meijevliet zelf is minder geschikt als voortplantingsplaats, gezien de breedte en diepte van de watergang en de steile oeverwand. Wel kan de Meijevliet dienen als foerageergebied en verbindingzone tussen voortplantings- en winterverblijfplaatsen. De westelijke oever en het bosschage in de knik van de Meijevliet zijn mede geschikt als winterverblijfplaats door de aanwezigheid van muizenholletjes en ruigtevegetaties. De greppel in deelgebied twee is ongeschikt als voortplantingsplaats, daar deze regelmatig droogvalt. Met de geplande werkzaamheden worden individuen gedood en opzettelijk verstoord en gaan foerageergebied en winterverblijfplaatsen van de soort verloren. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Platte schijfhoren

De platte schijfhoren is in het plangebied aangetroffen. Op vier van de acht monsterpunten langs het traject Meijevliet zijn in totaal vijf exemplaren van de soort aangetroffen, te weten punten 2, 4, 6 en 8 met punt 2 als meest zuidelijke en punt 8 als meest noordelijke punt. Gezien de lage aantallen die zijn gevonden wordt de totale populatie van de platte schijfhoren klein ingeschat. Mogelijk is de Meijevliet suboptimaal, aangezien de platte schijfhoren een voorkeur heeft voor ondiepe watergangen met veel waterplanten en draadalg. Met de geplande werkzaamheden worden individuen opzettelijk gedood en verstoord en gaat voortplantings-, rust- en foerageergebied van de soort verloren. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de otter, de poelkikker en de platte schijfhoren tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Aanvullend onderzoek, mitigatieplan, activiteitenplan Wnb-soorten' van 30 juli 2020 en de aanvullende informatie van 2 augustus 2021. Deze maatregelen

zien onder andere op het zorgvuldig werken (in verschillende deelgebieden en in één richting), en het op de lange termijn zoveel mogelijk verbeteren van het plangebied voor de betreffende soorten.

Staat van instandhouding

Otter

Als gevolg van de werkzaamheden gaan rust- en voortplantingsplaatsen van de otter verloren. De staat van instandhouding van de otter gaat de laatste jaren langzaam vooruit, maar is nog niet terug op het oude niveau. De otter komt verspreid voor in Nederland en in de directe omgeving van het plangebied komt de otter onder andere voor in de Nieuwkoopse plassen.

De voorgestelde maatregelen bestaan uit het werken buiten de lente en zomer om zo de kans op de verstoring van jonge otters te voorkomen, ook al kan dit niet geheel worden uitgesloten. Daarnaast wordt enkel overdag gewerkt, daar otters vooral 's nachts actief zijn. Er wordt gefaseerd gewerkt en aan- en afvoer van materiaal wordt stapvoets uitgevoerd via de afvoerroute (zoals vastgelegd in bijlage 3 bij het activiteitenplan), welke het leefgebied zoveel mogelijk vermijdt.

Een deel van het oude leefgebied blijft behouden, zodat dit ten tijde van de werkzaamheden beschikbaar blijft. Er mogen geen werkzaamheden worden uitgevoerd binnen een straal van 50 meter rondom de holte in de westelijke oever, welke mogelijkheid biedt als voorplantingsplaats. Dit hebben wij vastgelegd in voorschrift 8.

Om te voorkomen dat dieren gedood worden wordt het biotoop deels ongeschikt gemaakt. Zo wordt een deel van de vegetatie gemaaid vijf dagen voorafgaand aan de werkzaamheden. Deze vegetatie wordt kort gehouden voor de duur van de werkzaamheden. Deze vegetatie is reeds kort gemaaid door de eigenaren/huurder van de grond. Voorafgaand aan de maaibeurten voor het kort houden van de vegetatie wordt een inspectie gedaan door een ecologisch begeleider. Aan de hand van deze beoordeling wordt afgestemd hoe verder wordt gewerkt.

Het deel van het bosschage dat wordt verwijderd zal worden verwijderd met klein materieel, hiermee kan gericht gewerkt worden en blijft het overige deel in stand. Om echter te voorkomen dat een mogelijke migratieroute en foerageergebied wordt onderbroken, dient men het vrijgekomen snoeimateriaal uit het bosschage nabij de locatie van het bosschage te laten liggen/te plaatsen, maar niet nabij burchtingangen of wissels om blokkades voor de otter te voorkomen. Dit dient uitgevoerd te worden in samenspraak met een ter zake kundige ecooloog. Voorgaande is opgenomen in voorschrift 9.

De duiker, welke geplaatst zal worden tussen deelgebieden 2 en 3, betreft een groter formaat duiker. Deze is dusdanig groot dat ook de otter en andere soorten gebruik kunnen maken van deze duiker. Bij het plaatsen van de drie noodbruggen wordt de locatie extra gecontroleerd door een ter zake kundig ecooloog op eventueel aanwezige potentiële verblijfplaatsen van de otter. Tevens zullen deze bruggen zo worden geplaatst dat de watergang niet geheel versperd wordt en zodat op de oever geen houtige vegetatie verwijderd hoeft te worden. Op basis van de verstrekte gegevens is voldoende aannemelijk gemaakt dat er gedurende en na de werkzaamheden voldoende functionele uitwijkmogelijkheden worden aangeboden voor de otter. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de otter.

Op de lange termijn hoopt de initiatiefnemer, middels de aanpassingen aan de Meijevliet, het plangebied geschikter te maken voor de otter. Een bredere oeverzone maakt voor een groter foerageergebied en biedt potentie voor een nieuw voortplantingsbiotoop. De prognose is dat na twee groeiseizoenen een dekking-biedende oevervegetatie is ontstaan. Aangezien de oever aan de overzijde van de Meijevliet behouden blijft en de omgeving vergelijkbaar habitat betreft is er voor de otter voldoende geschikt habitat beschikbaar.

Om de effectiviteit van de genomen maatregelen ten behoeve van de otter te controleren, dient het plangebied gemonitord te worden op de aanwezigheid van de soort. Dit dient in de drie jaar na afronding van de werkzaamheden uitgevoerd te worden. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Met inachtneming van de voorschriften, hebben wij de ontheffingsperiode verlengd tot 28 februari 2024.

Poelkikker

Als gevolg van de werkzaamheden gaat foerageergebied en een verbindingszone tussen habitats van de poelkikker verloren. De staat van instandhouding voor de poelkikker was lange tijd matig ongunstig, maar de populatie in

Nederland lijkt zich langzaam te herstellen. De Staat van Instandhouding lijkt momenteel niet in gevaar, zoals vermeld in het kennisdocument poelkikker (BIJ12, 2017) De soort komt in voornamelijk voor in het zuiden en oosten van Nederland. Om het doden en verstoren van de poelkikker zoveel mogelijk te voorkomen wordt gewerkt in de minst kwetsbare periode, namelijk buiten de voorplantingsperiode. De werkzaamheden worden opgestart voor de winterperiode (15 september tot en met 15 oktober), zodat doding en verstoring van overwinterende individuen zoveel mogelijk kan worden voorkomen. Daarnaast wordt conform het Kennisdocument poelkikker (BIJ12, 2017) mitigerende maatregelen getroffen. De aan- en afvoer van materiaal, mede als voor de otter, wordt gereguleerd via routes die overwinteringsplaatsen vermijden. Daarnaast wordt in één richting gefaseerd gewerkt en blijft een deel van het oorspronkelijke habitat behouden. In het aangrenzende water (deelgebied 2) worden geen graafwerkzaamheden uitgevoerd aan de westelijke oever om geschikt biotoop te behouden. De rest van de biotoop wordt voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt, conform de eerder vermelde wijze. Het bosschage in de knik wordt tevens voor het grootste gedeelte behouden en het deel dat wordt verwijderd gebeurt met zorg zoals hierboven beschreven. Ook bij het plaatsen van de noodbrug wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van de poelkikker. Tevens worden aanwezige individuen in het water en op het land weggevangen en elders, in geschikt biotoop, uitgezet conform de in het activiteitenplan beschreven werkwijze en zoals beschreven in voorschrift 11. Dit alles gebeurt onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de poelkikker en dient te worden bijgehouden in een logboek, zoals vastgelegd in voorschrift 12.

In de toekomst bieden de verbeteringen aan de Meijevliet een nieuw voortplantingsbiotoop voor de poelkikker door de aanleg van een flauwer talud en de daarmee bredere oeverzone. Hiermee wordt tegelijkertijd het foerageer- en leefgebied vergroot. De prognose is dat na twee groeiseizoenen een geschikt habitat is ontstaan voor de poelkikker.

Het gebied dat wordt aangelegd ter compensatie van het oude habitat, oftewel de natuurvriendelijke oever dient functioneel te blijven voor de poelkikker. Zodra dit niet meer functioneel blijkt dienen aanvullende maatregelen te worden getroffen om de functionaliteit te herstellen. Dit hebben wij beschreven in voorschrift 13.

Om de effectiviteit van de genomen maatregelen ten behoeve van de poelkikker te controleren, dient het plangebied gemonitord te worden op de aanwezigheid van de soort. Dit dient in de drie jaar na afronding van de werkzaamheden uitgevoerd te worden. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Met inachtneming van de voorschriften, hebben wij de ontheffingsperiode verlengd tot 28 februari 2024.

Zoals in voorschrift 15 is opgenomen dient een beheerplan te worden opgesteld voor behoud van het gebied om zo het gebied zo functioneel mogelijk te houden voor de poelkikker.

Platte schijfhoren

Als gevolg van de werkzaamheden gaat leefgebied van de platte schijfhoren verloren. De platte schijfhoren komt landelijk vooral voor in laagveengebieden en op kleinere schaal in de directe omgeving van het plangebied. Deelgebied 2 wordt voor de platte schijfhoren zoveel mogelijk in oorspronkelijke staat gehouden. Hier worden geen werkzaamheden uitgevoerd en de westelijke oever blijft vrij. Voor de platte schijfhoren blijft minimaal 50% van de watervegetatie, en hiermee leefgebied, aan de oostelijke helft van de watergang gespaard. De maaiwerkzaamheden voorafgaand aan de werkzaamheden vinden plaats middels een maaiakorf zodat aquatische fauna, waaronder de platte schijfhoren zo min mogelijk wordt afgevoerd in het maaisel. Daarnaast wordt het maaisel extra gecontroleerd op exemplaren van de platte schijfhoren, welke worden teruggeplaatst in de overeenkomstige alternatieve watergang nabij het plangebied. Incidenteel zal er gemaaid worden met een maaimachine bevestigd aan een tractor. Dit verplaatsen dient te worden bijgehouden in een logboek. Dit alles hebben wij vastgelegd in de voorschriften 17 en 18. Aangezien het verplaatsen en uitzetten van de platte schijfhoren geschiedt in vergelijkbaar habitat in de nabije omgeving van het plangebied is geen sprake van overtreding van het verbod, zoals bedoeld in artikel 3.34, tweede lid, van de Wnb. Daarom wordt geen ontheffing verleend van dit verbod. Graafwerkzaamheden vinden alleen plaats in de oeverzone ten behoeve van de natuurvriendelijke oevers en niet in de rest van de watergang. Bij het aanleggen van de noodbruggen wordt zorggedragen voor het behoud van watervegetatie en het zo min mogelijk verstoren van de watergang. Deze

mitigatie wordt uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de platte schijfhoren.

Met de aanleg van de natuurvriendelijke oevers wordt in de toekomst het leefgebied van de platte schijfhoren aanzienlijk vergroot. Door het flauwere talud ontstaat een bredere oeverzone waar waterplanten een betere kans krijgen te groeien. Dit komt het leefgebied ten goede en verbetert daarnaast de waterkwaliteit. De watervegetatie bij de tegenoverliggende oever blijft behouden en kan na afloop van de werkzaamheden gemakkelijk verspreiden naar de nieuwe oever.

Het gebied dat wordt aangelegd ter compensatie van het oude habitat, oftewel de natuurvriendelijke oevers dienen functioneel te blijven voor de poelkikker. Zoals in voorschrift 16 is opgenomen dient een beheerplan te worden opgesteld voor behoud van het gebied om zo het gebied zo functioneel mogelijk te houden voor de poelkikker.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de otter, de poelkikker en de platte schijfhoren.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het ecologisch werkprotocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van in het belang van de 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

Naar aanleiding van het in 2017 opgestelde Raamwaterplan Bodegraven Noord is de verbetering van de Meijevliet tot stand gekomen. De Meijevliet is te smal, waardoor de stroomsnelheid te hoog wordt en onvoldoende water kan worden afgevoerd. Middels deze verbreding wordt de veiligheid van het gebied verbeterd. De Meijevliet voert het water naar een in 2019 verbeterd gemaal. Door de afvoer van water te vergroten wordt de kans op eventuele overstromingen teruggedrongen. Door de stroomsnelheid omlaag te brengen wordt het afkalven tegengegaan. Binnen deze verbreding wordt ook de waterkwaliteit verbeterd in het kader van het programma Gezond Water (KRW). Ten behoeve hiervan wordt aan de westzijde een natuurvriendelijke oever gerealiseerd en wordt een vispassage aangebracht tussen de Meijevliet en de Dwarswetering Noordzijdepolder. Deze aanpassingen passen tevens binnen de Natuurnetwerk Nederland doelstellingen van de Provincie Zuid-Holland.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op de, die als gevolg van de uitvoering van de activiteit optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege de bestaande watergang de Meijevliet. Er is geen alternatieve watergang, met dezelfde specificaties, die naar hetzelfde gemaal voert. Een soortgelijke verbreding kan ook worden bewerkstelligd zonder de natuurvriendelijke oevers. Door deze ingreep zal ook leefgebied van de betreffende soorten verloren gaan, maar wordt het leefgebied in de permanente situatie niet verbeterd, zoals dat binnen de huidige planning wel gebeurt. Daarbij is bij het plaatsen van de duiker en de vispassage ook rekening gehouden met

de aanwezige soorten en het op de lange termijn verbeteren van het leefgebied. Het project wordt uitgevoerd in de daarvoor meest geschikte periode, namelijk buiten het voornaamste voortplantingsseizoen van de otter en buiten de meest kwetsbare periode van de poelkikker. Gezien het verschil in kwetsbare perioden van de betreffende soorten is geen andere periode waarin minder effecten zouden optreden. Daarbij wordt middels de voorzorgs- en mitigerende maatregelen zoveel als mogelijk rekening gehouden met de aanwezige soorten. Zo wordt enkel overdag gewerkt, plaatselijk wordt het oorspronkelijke habitat in stand gehouden en wordt kleinschalig gewerkt om de verstoring zoveel mogelijk te beperken.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er voldoende is aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de otter, poelkikker en platte schijfhoren zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Bodegraven bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, de Wnb worden verleend. Er wordt geen ontheffing verleend voor het verbod zoals bedoeld in artikel 3.34, tweede lid, van de Wnb omdat deze verbodsbepaling niet aan de orde is.